

רע"פ 2844/16 - מאיר ביאלה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 2844/16

לפני:
המבקש:
כבוד השופט א' שהם
מאיר ביאלה

נגד

המשיבה:
מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים, מיום 9.3.2016, בעפ"ג 51335-10-15, שניתן על ידי כב' השופטים ר' כרמל; כ' מוסק; ו-ש' רנר

בשם המבקש: עו"ד אריאל הרמן

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטים ר' כרמל; כ' מוסק; ו-ש' רנר), בעפ"ג 51335-10-15, מיום 9.3.2016, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט א' גורדון), בת"פ 31668-11-10, מיום 16.9.2015.

בד בבד עם הגשת בקשת רשות הערעור, הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים.

רקע והליכים קודמים

עמוד 1

2. ביום 16.9.2015, הורשע המבקש, על בסיס הודאתו במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן בשנית, בעבירה של ניסיון הסעה שלא כדין, לפי סעיף 12(א)(ג)(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952, בצירוף עם סעיף 25 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). בכתב האישום המתוקן נטען, כי ביום 5.1.2010, הסיע המבקש ברכבו שלושה תושבי הרשות הפלסטינית, אשר אין ברשותם אישורי שהייה כדין במדינת ישראל, כשהם לבושים בלבוש חרדי ויושבים במושב האחורי. המבקש נתבקש על ידי השלושה להסיעם לאזור צומת גהה, אשר בתחומי מדינת ישראל, אולם נעצר במחסום נעלין, אשר מפריד בין שטחי הגדה המערבית לבין מדינת ישראל.

3. במסגרת הכרעת הדין, אשר ניתנה לאחר שהוגש תסקיר מבחן בעניינו של המבקש, קבע בית משפט השלום כי קיומם של התנאים להימנעות מהרשעה, כפי שדרש המבקש, לא הוכח במקרה דנן. כמו כן, נתן בית המשפט את דעתו לכך ש"שירות המבחן התרשם מסיכון הנשקף מן הנאשם [המבקש] וכי הנאשם [המבקש] עלול לפרש הימנעות מהרשעה כמסר מקל".

4. בבואו לגזור את דינו של המבקש, נתן בית משפט השלום את דעתו לטיעוני הצדדים כפי שהוצגו בפניו, וכן לתסקיר שירות המבחן. מהתסקיר עולה כי המבקש הינו בן 40, נשוי ואב לשבעה ילדים, ועובד כסייע אישי בבית ספר. התסקיר מתאר את מצבה הכלכלי הקשה של משפחתו, וכן את מצבה הרפואי המורכב של ביתו. בית המשפט ציין, כי שירות המבחן התרשם שהמבקש ניסה לגרוע מאחריותו ביחס לעבירה, והביע חוסר הפנמה של חומרת מעשיו. כמו כן, העריך שירות המבחן, כי קיים סיכון להישנות מעשים אלו, נוכח המצוקה הכלכלית בה מצויה המשפחה.

לצורך קביעת מתחם הענישה, התחשב בית המשפט בחומרת העבירה בה הורשע המבקש ובנסיבות ביצועה, המצביעות על כך שאין המדובר באירוע מזדמן או מקרי, אלא על "קבלת" השוהים הבלתי חוקיים מידין של אחר, בצורה מתוכננת", במטרה להרוויח כסף. זאת, כאשר אותם שוהים בלתי חוקיים מחופשים לחרדים, בעוד המבקש בעצמו הינו אדם דתי. בשל כך, קבע בית המשפט כי מתחם העונש ההולם במקרה זה נע בין שני חודשי מאסר לריצוי בפועל או בדרך של עבודות שירות, לבין 15 חודשי מאסר לריצוי בפועל, לצד מאסר על תנאי ופסילת רישיון נהיגה.

לאחר זאת, בחן בית המשפט את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. במסגרת השיקולים לקולה, שקל בית המשפט את הודאתו של המבקש, כמו גם את חרטתו; את פרק הזמן המשמעותי שחלף מאז ביצוע העבירה ועד מתן פסק הדין, כאשר במהלכו לא הורשע המבקש בעבירות נוספות; וכן את מצבה הקשה של המשפחה, בדגש על ההתמודדות עם מחלת הבת, אשר דורשת משאבים כלכליים ונפשיים ניכרים. במסגרת השיקולים לחומרה, נתן בית המשפט את דעתו לעברו הפלילי של המבקש, הכולל הרשעה בעבירת שוחד שבוצעה על רקע חקירה בגין הסעת שוהה בלתי חוקי, וכן להתרשמותו של שירות המבחן כי נשקף מהמבקש סיכון לציבור. על בסיס שיקולים אלו, גזר בית משפט השלום על המבקש את העונשים הבאים: 80 ימי מאסר שירוצו בדרך של עבודות שירות; ו-3 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש, בתוך 3 שנים, את העבירה בה הורשע.

5. על גזר דינו של בית משפט השלום, הגיש המבקש ערעור לבית המשפט המחוזי, המכוון לחומרת עונש המאסר לריצוי על דרך של עבודות שירות אשר הוטל עליו, בנסיבות המיוחדות של עניינו. בית המשפט דחה את ערעורו של המבקש, בציינו כי "הנתונים כולם היו פרושים לפני בית משפט קמא אשר התייחס אליהם בפירוט רב ובדייקנות, תוך שהביא בחשבון את כל השיקולים הראויים לזכות המערער [המבקש] וקבע עונשו על הצד הנמוך במתחם הענישה". זאת, בשים לב למצבה הרפואי של בתו, אשר נזקקת לאשפוז רפואי לעתים קרובות, עת שהאם עברה אירוע מוחי ואינה

יכולה לספק לבת את צרכיה. לפיכך, לא מצא בית משפט קמא להתערב בעונשו של המבקש ותאריך התייצבותו של המבקש לריצוי עונשו נקבע ליום 1.5.2016.

הבקשה לרשות ערעור

6. ביום 6.4.2016, הוגשה בקשה לרשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי. בבקשת רשות הערעור טען המבקש כי הותרת פסק דינו של בית המשפט המחוזי על כנו תגרום למבקש אי צדק מהותי וכן עיוות דין חמור. המבקש טוען, כי ככל שיידרש לרצות עונש מאסר על דרך של עבודות שירות, הדבר יסכן את חיי בתו בת החמש, אשר חולה במחלה קשה, שכן "אופי עבודת השירות הוא כזה, שאין בו בדל גמישות, והמבקש ייאלץ להיות רחוק מביתו, שעה שהיא תזדקק לו באופן מיידי". המבקש סבור, כי שגה בית משפט קמא, כאשר לא שקל "האם יש הצדקה לחריגה ממתחם העונש ההולם בשל שיקולים שאינם שיקולי שיקום גרידא", לאור ההלכה בע"פ 5669/14 לופוליאנסקי נ' מדינת ישראל (29.12.2015) (להלן: עניין לופוליאנסקי). לגישתו, יש בכך "התעלמות מוחלטת מהחובה להגיע להכרעה המשפטית והמוסרית ההכרחית". על כן, סבור המבקש, כי יש ליתן לו לרשות לערער בפני בית משפט זה.

דין והכרעה

7. כידוע, בקשות רשות ערעור ב"גלגול שלישי" בפני בית משפט זה, תתקבלנה במשורה ובמקרים חריגים בלבד, בהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית או סוגייה ציבורית רחבת היקף, החורגת מעניינים הפרטי של הצדדים להליך, או כאשר קיים חשש מפני עיוות דין או אי-צדק ממשי שנגרם למבקש (רע"פ 2963/16 סטרנס נ' מדינת ישראל (11.4.2016); רע"פ 2744/16 ידעי נ' מדינת ישראל (7.4.2016); רע"פ 2649/16 קיסוס נ' מדינת ישראל (6.4.2016)). לאחר שעיינתי בבקשה שלפניי על כלל נספחיה, סבורני כי אין מתקיימות במסגרתה אמות המידה המצדיקות מתן רשות ערעור, ומשכך אין בידי להיעתר לה.

8. למעלה מן הצורך, אוסיף כי גם לגופו של עניין לא מצאתי מקום להתערב בעונש שנקבע על ידי בית משפט השלום ואושר על ידי בית המשפט המחוזי. מן הראוי להזכיר, בהקשר זה, את הכלל לפיו בית המשפט לא ייעתר לבקשות רשות ערעור הנסבות על חומרת העונש, אלא במקרים בהם ניכרת סטייה קיצונית ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות דומות (רע"פ 2572/16 סויסה נ' מדינת ישראל (6.4.2016); רע"פ 2396/16 שבת נ' מדינת ישראל (27.3.2016); רע"פ 361/16 עזאם נ' מדינת ישראל (16.3.2016)). בענייננו, העונש שהושת על המבקש מצוי ברף התחתון של רמת הענישה המקובלת בעבירות כגון דא, ומצבה הרפואי המורכב של ביתו היווה שיקול משמעותי בקביעתו.

אשר לטענה כי היה מקום לחרוג לקולה ממתחם הענישה בשל מצבה הרפואי של הבת, בהסתמך על פסק הדין בעניין לופוליאנסקי, הרי שדינה להידחות. ההכרעה בעניין לופוליאנסקי נעשתה על רקע נסיבותיו המיוחדות של אותו מקרה, אשר הצביעו על כך שעונש מאסר עלול להביא לקיצור ממשי של תוחלת חייו, שלו, עקב מחלתו (ראו: עניין לופוליאנסקי, פסקה 191. כן ראו: רע"פ 1076/16 כהן נ' מדינת ישראל (11.2.2016); דנ"פ 623/16 פינטו נ' מדינת ישראל (8.2.2016)). בענייננו, מאמציו של המבקש למלא אחר צרכיה של בתו החולה, כמו גם האתגרים איתם עליו להתמודד במסגרת זאת, נוגעים ללב. עם זאת, אין בנסיבות מקרה זה, על אף שהן מלמדות על מצוקה אמיתית, כדי להצדיק חריגה לקולה ממתחם העונש ההולם, בניגוד לתיקון 113 לחוק העונשין, המבנה את שיקול הדעת השיפוטי

בענישה.

9. אשר על כן, דין הבקשה להידחות.

10. לפיכך, מתייתר הצורך לדון בבקשה לעיכוב ביצוע העונש. המבקש יתייצב לריצוי עונש המאסר בדרך של עבודות שירות ביום 1.5.2016, כאמור בחוות דעתו של הממונה על עבודות השירות.

ניתנה היום, ה' בניסן התשע"ו (13.4.2016).

שׁוֹפֵט
